

Overweging: 3e zondag door het jaar

Thema: Pelgrims van Hoop -

verbonden door een droom

Lezingen: Nehemia 8,2-4a.5-6.8-10 en Lucas 1,1-4; 4,14-21

Zondag 26 januari 2025

Mart Hendriks

Toen ik begon aan deze overweging was de verleiding groot, afgeleid te worden door de gebeurtenis van de dag namelijk de inauguratie van Trump, de terugkeer van de zelfbenoemde Amerikaanse Messias.

Overtuigd dat dit jullie, noch mezelf veel goeds brengt, sta ik toch liever stil bij wat ons drijft, wat ons bezielt.

Deze zondag is de laatste zondag van de Gebedsweek voor de Eenheid van de Christenen. Ik zou 't fijn vinden als er in deze week ook aandacht zou zijn voor andere overtuigingen. Kijkend naar het grote aantal christelijke gemeenschappen alleen al hier in Eindhoven, zoals beschreven door Harrie in onze komende Kerk-Krant, past het om - met enige bescheidenheid- toch maar te beginnen bij onszelf. Wat spreekt mij aan in de woorden die we vandaag hebben gehoord? Wat brengt ons er toe om met Jezus en elkaar onderweg te gaan?

We krijgen vandaag een inkijkje in twee religieuze samenkomsten.

De ene kort na de terugkeer van het Joodse volk uit ballingschap, de ander in een tijd van Romeinse onderdrukking.

Terug uit ballingschap treffen de Joden een puinhoop aan, huizen en tempel verwoest. Wederopbouw is nodig, handen worden uit de mouwen gestoken. In het werk is er veel saamhorigheid en weinig rust. Ezra, priester en Schriftgeleerde, ziet het aan en constateert dat het schort aan solidariteit. Er is behoefte aan rust, tijd voor elkaar en aandacht voor de mentale kant van verlies, aandacht voor wat bindt en perspectief biedt.

Dit is de aanleiding voor hem een rustdag in te lassen en iedereen samen te roepen. Hij opent op die dag de Thora om mannen en vrouwen eraan te herinneren hoe Jahweh een verbond sloot met zijn volk. Hoe Hij beloofde altijd met hen te zijn en hen thuis te brengen. Zijn oproep was: "Treur niet, ween niet, blijf geloven in de toekomst." Blijkbaar waren de mensen niet snel te overtuigen want de lezing duurde van de dageraad tot de middag. Maar ook duidelijk is dat de samenkomst hen goed deed, want daarna kwamen ze elke zevende dag samen.

Zo ook in Jezus' tijd. Lucas vertelt hoe Jezus, gedoopt door Johannes, na een bezinningstijd in de woestijn naar zijn woonplaats gaat. Zoals hij gewoon is, sluit Hij zich op de sabbat aan bij de plaatselijke

geloofsgemeenschap. Als de boekrol Hem aangereikt wordt, lijkt Hij bewust de tekst van Jesaja¹ te kiezen. Als Hij die gelezen heeft, zegt Hij dan ook nog dat de woorden die Hij las geen theorie zijn, maar dat Hij ze waar gaat maken. Hij maakt ze tot zijn levensmotto.

Wat hier verteld wordt, kun je een roepingsverhaal noemen, een bevestiging en tegelijkertijd een wending in Jezus' leven.

In zijn getuigenis verbreedt Jezus de zeggingskracht van de wet en de profeten. Hij laat zien en horen dat God niet alleen oog heeft voor het uitverkoren volk, maar vrijheid wil voor alle mensen.

Met woorden van vandaag: De Ene, Hij die is – is de God van Joden, Christenen en Moslims en vele anderen. Hij is geen particuliere God, die men zich toe kan eigenen en al zeker niet vanuit een superieur gelijk voor eigen gewin mag gebruiken.

Als wij, Mayke en ik, onderweg zijn of in vakanties steden of dorpen bezoeken, lopen we vaak heilige ruimtes binnen, plaatsen van gebed en ontmoeting.

Zo bezochten we in Praag de Oudnieuw Synagoge, een 700-jarig joods gebedshuis, in Europa de oudste nog in gebruik zijnde synagoge.

We werden ontvangen door een oude man die ons het interieur liet zien en vertelde over de geschiedenis van het Joodse getto vóór, tijdens en na de tweede wereldoorlog. Ook vertelde hij hoe zijn eigen familie slachtoffer werd van de Shoah. Het was indrukwekkend hoe hij dit verhaal met pijn, maar zonder bitterheid deelde.

De Ene, het in eeuwen overgeleverde verhaal van 'God met de mensen' had hem gesteund en geholpen om in diezelfde omgeving van dood en vernietiging aan toekomst te bouwen.

Als ik vandaag over het bezoek van Jezus aan de synagoge lees, stel ik me Hem voor in zo'n omgeving. De geopende Torah rol op de Bima, hoor ik Jezus' oproep om er in Gods naam voor elkaar te zijn, om een genadejaar te beginnen.

Paus Franciscus sluit hierbij aan als hij oproept voor de viering van een genadejaar. Ik hoop dat mensen, van welke gezindte dan ook, die uitnodiging aannemen om Pelgrims van Hoop te zijn. Om het verleden onder ogen te zien en een nieuwe start te willen en kunnen maken.

Dat gun ik onze eigen Christen gemeenschap en al die andere.

Dat gun ik alle mensen die lijden onder verdrukking en hopen op bevrijding.

¹ Jesaja 61, 1-2.

Dat gun ik de mensen in Palestina en Israël, hopen dat de wapenstilstand uit mag groeien naar een echte vrede, dat harten niet verharden² maar mensen elkaar helpen hun leven weer op te bouwen.

Dat deze hoop vervuld wordt zoals Jezus en die oude man in de synagoge het waar maakten. Moge het zo zijn.

Mart Hendriks
24 januari 2025

² Natascha van Weezel: 'Het zou makkelijker zijn om één kant te kiezen, maar dat kan ik niet' Dagblad Trouw 3 januari 2025